

Het inkomen van familie De Geus leunt op vier pijlers: vlees, melk, akkerbouw en schapen. Verbeterd roodbonten zijn verantwoordelijk voor zowel de vlees- als de melktak. Monique de Geus is sinds kort bestuurslid in het stamboek.

In het interieur van Dick (68), Elly (64) en Monique (41) de Geus is geen plaats voor familiekiekjes. Op de kasten in hun gezellig rommelige woonkamer staan ten minste honderd bekers op elkaar gepropt. 'We tellen ze niet meer, er zijn er ook al weg', zegt Elly de Geus nuchter. De prijzen zijn vooral weggekaapt op keuringen en tentoonstellingen in Alkmaar en Schagen in het midden van de jaren tachtig en aan het begin van de jaren negentig.

Kampioentje kampioen

Het bedrijf uit het Noord-Hollandse Driehuizen beleefde destijds zijn glorie.

Dat blijkt ook uit de stapel fotoboeken die Monique intussen tevoorschijn haalt. Vijf albums vol met koeienfoto's. 'Ik moet nodig plakken, maar kijk, dit is Kampioentje. Als kalf werd ze kampioen babyvee op de paasveetentoonstelling in Schagen in 1990. Later werd ze in dezelfde categorie reservekampioene op de landelijke keuring in Den Bosch.' Kampioentjes vader Gartman 1 (v. Jos) stamt uit de veelbenutte spoelkoe Hiltje. Dick de Geus kocht Hiltje in 1988 samen met haar twee zonen, waaronder Gartman 1. Hij herinnert zich de aankoop nog prima: 'Ze was drachtig van Evert en had

Elly, Dick en Monique de Geus: 'We zien graag een lijn lopen achter de bil, dat duidt op extra bespieren in de achterhand'

twee stiertjes. Een van hen was een zoon van de bekende stier Jos.' Hiltje was in het stamboek opgenomen en bevestigd met een score van 85 punten. Dat was genoeg aanleiding om haar te spoelen met stieren als Job, David, Nicoben en Molly's Kees. 'Gemiddeld gaf ze maar liefst twintig embryo's per keer, het was elke keer taart', zegt Monique enthousiast. Kampioentje zou (via Gartman 1) Hiltjes beste nafok blijken. Ze werd niet ingeschreven, maar haar zoon Muffie de Geus (v. Bertus 2 van Quartel) kreeg wel een

exterieurrapport: ontwikkeling 92, rasty-pe 85, bespieren 87, benen 86 en algemeen voorkomen 88 punten.

Eigen foklijnen

Familie de Geus heeft een gemengd bedrijf met 150 schapen, acht hectare akkerbouw, 47 hectare grasland, 113.000 kg melkquotum en, inclusief jongvee, honderd stuks verbeterd roodbonten. De voor melkproductie meest geschikte dieren – circa 25 koeien – benut De Geus om het quotum vol te melken.

Vandaag de dag is het bedrijf minder actief in het fokken van stamboekvee: 'Die tijden zijn voorbij', zegt Dick de Geus. Lid van het stamboek is hij altijd gebleven, maar individueel dieren laten opnemen was voor de handel niet noodzakelijk.

Monique is intussen zelf bestuurslid van het stamboek: 'Ik wil me graag hardmaken voor het stamboek, meediscussieren. Ik vind het heel belangrijk dat er drie erkende stamboekstieren in de stamboom

Kampioentje 27 (v. Evert), een fraaie afstamming uit de roemrijke stam van Kampioentje

Roodbonten verbeteren

Monique de Geus: 'Op de rug van een koe moet een geultje water kunnen staan'

van een nieuwe ki-stier zitten, omdat het inteelt voorkomt.'

De Geus zet, naast ki-stier Sjoerd, ook natuurlijk dekkende stieren in waarvan de afstamming niet volledig stamboekerkend is. Dick: 'We kennen onze eigen foklijnen, dan weet je wat je hebt. Een goede stier is luxe van soort, heeft geen varkensbek, maar wel een sterk stel benen. Een eigen stier is bovendien goedkoper en het vee is sneller drachtig.' Monique noemt enkele aandachtspunten bij de fokkerij: 'We zien graag een lijn lopen achter de bil, dat duidt op extra bespieren in de achterhand. En er moet een geultje lopen op de rug, er moet een beetje water in blijven staan.'

Royaal krachtvoer

Het bedrijf van De Geus is gesloten. Het zorgt voor eigen aanfok en mest alle dieren zelf af. De afzet van vrouwelijk vee verloopt via de grossier, stieren op een leeftijd van tweeënhalve tot drie jaar gaan naar een vaste keurslager. 'We komen er

niet aan toe om onze eigen afzet te regelen. De andere takken op het bedrijf vragen ook tijd en aandacht', stelt Elly. Het rantsoen is vrij van mais. Dick: 'Met mais krijgt het vlees een gelige kleur, dat willen de slagers niet.' Dieren in het mesthok krijgen wel een royale krachtvoergift; Dick verstrekt die dieren dagelijks tien kilo mestbrok. Elly lacht: 'Het geld vliegt erdoor.' Maar Dick is zeker van zijn beleid. 'Voeren kost geld, maar niet voeren kost meer.' De veehouder staft zijn mening met de 25 slachtgewichten van 2006. 'De koeien wogen gemiddeld 425 tot 450 kilo geslacht gewicht. Voor de stieren was dat 550 tot 600 kilo. De beste vreters wegen het meest.'

Niettemin bekent Dick geen cijferaar te zijn, hij berekent geen kengetallen. Monique zegt lachend: 'Hij is bang voor de resultaten.' Serieus vervolgt ze: 'Wij denken niet altijd economisch.' Elly vult haar aan: 'Eigenlijk hadden we vorig jaar het melkquotum beter kunnen verkopen, nu is het in waarde gehalveerd.' Maar het

combineren van verschillende takken zorgt ook voor risicospreiding, vindt het gezin. En Monique werkt nog buitenshuis als verkoper buitendienst bij een bedrijf met modeaccessoires.

Kapstokken voor de melk

Met de landrover rijden Dick en Monique de Geus richting de koeien. Dick: 'Verbeterd roodbonten vragen extra aandacht bij het afkalven, je ziet ze niet uieren zoals melkvee. Een verbeterd roodbonte kalft soms vanuit het niets.' De auto baant zich door het halflange gras een weg tussen de koeien. Dieren met een wittrik- en blaarkopaftekening voorzien het gezelschap van een kleurrijke tint. Een enkele zwartbonte steekt schril af tegen het koppel verbeterd roodbonten. Monique: 'Die zorgen voor de melk, maar hebben niet onze liefhebberij. Ik noem ze altijd kapstokken.'

Tijmen van Zessen